

237. Legénd határa

(Nógrád megye) Pa, U

Rovnya: A falutól távol eső, Rovnya nevű dombtetőtől keletre, a Curgó-hegy gerincének folytatásában, a frissen feltört terület még szét nem esett rögei között nagy területen (200×70 m) minimális mennyiségű leletet gyűjtöttünk. A szántás sárgás löszszerű anyagot hozott a felszínre, itt hiányzik a máshol megszokott vöröses-barna agyag.

A minimális leletanyagot 15 hidrokvarcitszilánk és pattinték mellett néhány andezit és kvarcitszilánk képviseli. Az egyetlen megmunkált eszköz egy hidrokvarcitből készült kaparó.

A lelőhely igen jó topográfiai helyen fekszik: ÉK felé ellátni a Lókos-patak széles völgyén át az Ipoly völgyéig, D és K felé is jó panorámát biztosít: a Hidegkúti-árok É, a Halyagos-völgy D felé nyílik.

A lelőhely a korábban gyűjtött, szintén nem túl nagy számú lelet alapján a levéleszközös középső paleolitikumba sorolható.

Káldy-tanya: A keskeny, ÉNy-DK-i irányú hosszú dombháton több alkalommal gyűjtöttünk régészeti kőeszközöket és gyártási hulladékot. A leletanyag 5 jól elkülönülő felszíni koncentrációból származik, amelyeket az előkerülés sorrendjében számoztunk meg.

Az 1. számú koncentráció a faluból a rovnyai lelőhelyre vezető út mentén, részben szántott, részben jelenleg műveletlen területre esik, kiterjedése kb. 100–120×100 m. A lelőhely ÉK-i részén, a szántásban csak kisméretű pattintékot és egy technikai szilánkot találtunk. A nyersanyagok között érdekes a hidrokvarcit mellett a meglepően sok üveges kvarcporfir, néhány obszián- és radiolaritlelet. Az innen származó anyagban egyetlen, valószínűleg krakkói júra tűzkőből (?) készült pengetőredék tartozhat az újkőkorba. A nem művelt, DNy-i részen két szilánkvakaró mellett egy kettős kaparó és egy retusált penge került elő, ami a középső paleolitikumba helyezi a lelőhelyet.

A műveletlen területen az előző folttól világosan elkülönülve, attól egy mélyedéssel elválasztva került elő a 2. számú koncentráció, melynek átmérője kb. 40×40 m. A pattintékok mellett említésre méltó egy üveges kvarcporfir retusált szilánk és egy kisméretű, kárpáti radiolaritból készült hegyes kaparó.

A 3. számú felszíni koncentráció a terület legészakibb részén, egy félszigetszerű földnyelven fekszik, mérete kb. 65×45 m. A nem művelt területen az állatkaparássokban és az erodált területeken kevés pattintékot gyűjtöttünk, melyek nagy része hidrokvarcitből, illetve üveges kvarcporfirből készült.

A 4. számú koncentráció földút kanyarjában, kb. 20×20 méteres területen került elő a szántásban és a műveletlen területen egyaránt. A leletkoncentrációból gyűjtött kisméretű pattintékok eszközök hiányában nem keltezhetőek.

A nagy kiterjedésű (150×70 m) 5. koncentráció az előzőektől nagyobb távolságban fekszik DK-felé. Az in-

nen származó eszközök (4 kaparó, 1-1 bifaciális kés, levéleszköz és vakaró) alapján a felszíni koncentráció középső paleolitikus. A szokott hidrokvarcit- és kvarcporfirleletek mellett viszonylag sok szilánk készült kavicsnyersanyagból, melyek csaknem kivétel nélkül nummuliteszes kovakavicsok.

MARKÓ ANDRÁS

238. Lepsény, Vasút utca 92.

(Fejér megye) Ró?

2003. május 28-án bejelentés érkezett a székesfehérvári múzeumba, hogy a Vasút u. 92. számú telek előtt csatornázás közben falmaradványt találtak. Május 29-én kiszálltunk a helyszínre. A falmaradvány a Mezőszentgyörgy felé vezető út mellett, az útra merőlegesen húzott, kb. 120 cm széles 250 cm hosszú, 200 cm mély csatornaárokban került elő. Az ÉÉNy-DDK irányú fal közvetlenül az út mellett, a talajfelszíntől mérve 80 cm-re jelentkezett. Megmaradt magassága az alapozás aljától mérve 110 cm, falazása opus mixtum. A csatornaárok D-i oldalán a felszínhez közel néhány kő volt látható. A fal az út mellett fekvő úteresztől kb. 370 cm-re található, az úttal kb. párhuzamosan. Ezen a részen vezeték volna keresztül az út alatt a csatornát, de a fal miatt az átfúrást a már meglévő útereszt alá helyezték át. A csatorna nyomvonala az úttest közepén halad.

A Cinca-patak mellett római kori település ismert. 1980-ban a patak jobb oldalán egy római kori síremlék-töredéket szántottak ki, valamint szántáskor kerámiatöredékek is felszínre kerültek. A falmaradvány a településnyomokhoz, illetve a kőemlék előkerülési helyéhez közel fekszik.

G. NÁDORFI GABRIELLA

239. Letenye, Egyeduta

(Zala megye) R, V, Ró, Á

Letenye K-i szélén, Egyeduta városrészről D-re, a Mura-folyó széles völgye fölé meredeken magasodó domb oldalán, az M7 autópálya-nyomvonal humuszolásának megkezdésekor, a 228+430–228+600 kilométerszelvények között, 2003 áprilisában Horváth László és Eke István objektumfoltokat figyeltek meg, amelyekből római és Árpád-kori leleteket gyűjtöttek.

A domb K-i szélén húzódó, 300×180 m kiterjedésű lelőhely D-i végét érinti az útépités. A 2003. április 25. és május 29. között elvégzett leletmentő ásatás során 3625 m² felületen, 92 objektumot bontottunk ki.

A domb teteje felé sűrűsödő település-jelenségek (házak, kemencék, vermek, gödrök, árkok, cölöplyukak) több korszakban történt megtelepülésről tanúskodnak. Egy gödörben a rézkori Balaton-Lasinja-kultúra gazdag kerámialeleteit találtuk, egy másiktól pedig a badeni kultúra jellegzetes díszítésű edénytöredéke került elő. A házak, a vermek, és a gödrök (összesen 26 objektum) kora vaskoriak (Hallstatt C periódus). Kilenc gödörből